

(המשך מעמוד 31)

ועל כך יהיה כוודאי נמוש עיקר הוויכוח כי עירעור.

מי ניצח, בעצם?

כ דרכו של עולם, טענו שני הצדדים, מייד עם היוודע פסקהדין, שהם נחלו ניצחון גדול. בצלאל מירזחי הצביע על כך שזכה בארבעה מחמשת הפרטים שעליהם הגיש את המישפט, וכי רק בפרט החמישי שמשיבותו פחותה, נמצא כי העיתון פירסם אמת. שמשע יהוא שחר, וכל חבריו הטובים יכולים לחבק אותו במצפון שקט.

הארץ וערוכתו טענו את ההיפך. לדעתם, הצדיק פסקי הדין את פעולתו ואת מימצאיהם (אף כי השופט לא קיבלה — "בשגגה" — את מסקנותיהם לגבי מירזחי). **בסוגיה זו מותר להכריע, ואשתדל לעי שות ואת, כמיטב הכנתי, במאמר זה.**

אין זה סוד כי במשך כל ימי המישפט היתה נטושה גם במערכת העולם הזה מחלוקת רבה לגבי אפיו של בצלאל מירזחי וצידקת הארץ. מחנה אחד סבר כי בצלאל מירזחי אכן נפל קורבן למערכה של רצח-אופי ועלילת דם. מחנה שני סבר כי הארץ צדק לחלוטין, וכי מירזחי הוא אחד מראשי "הפשע המאורגן" בארץ.

משום כך שורבב העולם הזה במקומות רבים בפרור טוקול של המישפט, כששני הצדדים נעזרים בפירסומי העולם הזה ובכתביו. אלי תבור הוזמן להעיד מטעם התביעה, ויגאל לביב הוזמן להעיד מטעם ההגנה.

סמוך לפירסום הדברים נגד מירזחי, גינה העולם הזה בהרפות את פעילותו של ח"כ אהוד אולמרט, והגדיר אותה כמקרקאריזם שפלי. כי אולמרט לא הסתכן, אלא

באולם בית-המישפט, ועתה הוא מובא בצורה תמציתית בפסקהדין.

מה אומרים, אפוא, המימצאים העובדתיים שה שופטת שולמית וזנשטיין?

בשולי העולם התחתון?

י יאמר הדבר מייד: פסקהדין אינו מטהר את מירזחי.

רחוק מזה. רחוק מאד מזה!

התמונה המתקבלת מפסקהדין היא — לפי חזת! — שבצלאל מירזחי חי לו בשולי העולם התחתון, שחבריו הקרובים ביותר הם פושעים מסוכנים, שיש לו עם פושעים אלה גם יחסים עסקיים, ושלפחות במקרה השוב אחד הוכח שהוא דיבר עומת על ביצוע פשע חמור ביותר — הברחת הרואין.

לעומת זאת קבעה השופטת שלא הוכח כי הוא שייך להירארכיה של הפשע המאורגן, וכי הוא ממלא שם את התפקיד שיועד לו בכתבות של "הארץ": תפקיד אישי-הכספים של אירגון-הפשע, המממן את מיבצעיו בייחוד כשטח הסמים והיהלזומים הנגזבים.

וזהו תמצית התמצית של פסקהדין. אין בה כדי לשמח את הארץ, שגדון לתשלום הוצאות המתקרבות למיליון לירות, והעשיר להידון לתשלום פיזיים קלים או כבדים. אך כוודאי אין בכך כדי לשמח את ליבו של בצלאל מירזחי, או כדי להצדיק את עריכתם של נישפיי ניצחון על-ידו ולמענו.

השופטת לא אמרה כי בצלאל מירזחי

פירסמו חומר רב. חומר זה הובא למישפט מיוזחי ואושר כווד עידידי השופטת.

"פשע מאורגן"?

מ ה, אם כן, הוכח?

הטענה העיקרית, שבצלאל מירזחי הוא איש מרכזי בהירארכיה של הפשע המאורגן, לא הוכחה, לדעת השופטת. לא הוכח שיש בכלל הירארכיה כזאת.

אני מוכרח לומר שמעולם לא הבנתי את מילחמת-האיתנים הנטושה על מילות-הקסם "פשע מאורגן". נשפכו על כך נהרות של דיו, וועדות-חקירה מכובדות עסקו בזה, כאילו חיינו תלויים בדבר.

בדצמבר 1971 נאמתי בכנסת את הגאוס הראשון על אירגוני הפשע בארץ. על סמך מידע, שסופק לי בעיקר על-ידי קציני-מישטרה נאמנים. פרשתי לפני הכנסת תמונה של שורה של חבורות-פשע קבועות, ואף ויהיתי את ראשיהם. בין השאר הזכרתי את "חבורת הכרם" ו"חבורת בת-ים".

האם זה "פשע מאורגן"? אולי. האם ההגדרה חשובה?

יש כארץ עשרות חבורות-פשע קבועות, העוסקות בכל סוגי הפשיעה. לפעמים תבורה אחת שוקעת, ואחרת משתלטת על שיטחה. לעיתים הן קיימות זו בצד זו בשלום, כל אחת בשיטחה.

באמריקה נוצרה האגדה (או המציאות) של "סינדיקט הפשע", אירגון-על המפקד על כל אירגוני-הפשע המקוריים. מעולם לא הוכח שיש דבר כזה בארץ. מפעם לפעם שמענו שמועות כאלה, ונלחשו שמות — אך מעולם לא הוכח הדבר באופן משכנע. וגם במישפט זה לא באה ההוכחה.

בבית-המישפט: בצלאל מירזחי עם אשתו שולמית (באמצע) ונרקליטו גבי כהן

יש אומרים כי קיום מיפקדה מרכזית הוא מחוייב המציאות, כאשר עוסקים בהברחת סמים קשים. כי הברחת זו מחייבת אירגון רב, חלוקת שטחי-המכירה של הסמים בין הכנופיות השונות כדי שלא יתחרו זו בזו. מימון, שרותי-בלדרים ועוד.

יתכן, אך הדבר יכול להסתדר גם באמצעות הסכמים, קבועים או מאולתרים, בין הכנופיות השונות, כפי שהוא קיים ביניהן לגבי פשעים אחרים.

על כל פנים, אם ביקש "הארץ" להוכיח כי יש פיקוד מרכזי, מעין ממשלה של עולם הפשע, וכי בצלאל מירזחי הוא שר-האוצר בממשלה מרכזית זו, נכשל העיתון. מייד נראה מה הוכח. אך הדבר הזה לא הוכח, לדעת השופטת.

לי עדיין לא ברור מדוע זה חשוב. אם יש כמה חבורות-פשע מסוכנות, הסותרות ברצח ובמוות הלבן, או שיש אירגון-פשע עליון המפעיל את כל החבורות — מה ההבדל? לי נדמה כי הוויכוח על "הפשע המאורגן", נוסח אמריקה או נוסח ישראל, הוא ויכוח-סרק, שנועד להאדיר את הפירסומת של פוליטיקאים מפוקפקים או לספק כותרת לאמאריים.

כך או כך — המציאות היא חמורה ביוי תר. פשעי-אונס או אירגוני-פשע — יש להיחלץ בהם עך חורמה. וכי מי שעוסק בכך ברציני נות — כפי שאכן עשה "הארץ" — יבורך.

עיסקה של סמים

מ תוך שפע הפרשות שהועלו במישפט, מזדקרת פרשה אחת, שיש לה חשיבות מרכזית.

הארץ קיבל מיד המודיעים המישטרתיים שלו, שייתפו עימו פעולה בגלוי או בסמוי, את הדו"ח של מפקח-המישטרה חיים בולקלי, אשר הקשיב לשיחה של בצלאל עם שני ראשי חבורת-הכרם, רחמים אהרוני וטוביה אושרי, שנערכה בבית-הקפה.

דובר בשיחה כי "הלבן שיצא באחרונה הוא ממין משובח ביותר". לאחר מכן הוזכרו סכומים שונים — 1.5

הושמין לריק, וכי הוא אישי-עסקים נקי מכל רבב, שנטפלו אדיו על לא עוול בכפו. להיפך: השופטת קשרה אותו לכל אורך פסקהדין הי ארוך לפושעים ולפשעים. היא רק טענה כי "הארץ" לא הוכיח את האשמותיו המפליגות.

למעשה מדובר כאן יותר על ניסוח הדברים. מאשר על תוכנם. הארץ יכול היה לפרסם את האשמותיו המפליגות מבלי לזהות את בצלאל מירזחי — וא לא היה העיתון נפגע. הוא יכול היה גם לעשות את ההיפך: לפרסם את כל האשמות החמורות נגד מירזחי, שלגביהן היו לו הוכחות סבירות, ולהימנע מלהסיק לגביו את המסקנות המרחיקות לכת על מקומו המרכזי בעולם הפשע. כך רומזת (ואף אומרת) השופטת.

יתכן כי בית-המישפט העניין יסיק, עך סמך העובדות שהוכחו, מסקנה אחרת. אך גם כפי שעומדים הדברים עתה, בפסקהדין שדפנינו, מצטיירת תמונה חמורה מאד לגבי מירזחי.

יש לזכור את המיכשולים הרבים העומדים לפני עיתון בחקירה מסוג זה. בניגוד למישטרה, אין לעיתון אמצעים כמו מעצר, חקירה, עיקוב, חיפוש, כוח-אדם ומכשירים טכניים. המחוקק הישראלי אינו מכיר בתפקיד המיוחד של העיתון בחברה החופשית, ואינו מעניק לעיתונאי שום זכויות במילוי תפקידו. העיתונאי משול לכל אזרח פרטי, המבקש לדעת דבר-מה מטעמים פרי-טיים.

העולם הזה, שהוא אבי העיתונאות החוקרת והחושפת בארץ, מודע לכך יותר מכל גורם אחר. במרוצת השנים נתקלו חוקרינו וכתבינו בחומר רב על בצלאל מירזחי ועל שאר האנשים שהזכרו במישפט. נאלצתי לפסול חלק ניכר מן החומר הזה, כאשר הגעתי לכלל מסקנה שאין בדינו הראיות הדרושות, שתעמודנה בבית-המישפט. לכן אני יודע להעריך על אומץ-הלב של הארץ, שפירסם מה שפירסם וקיבל את עצמו את הסיכון.

עך אנשים אחרים במישפט, כגון רחמים אהרוני וטוביה אושרי, ראשי חבורת-הכרם,

התחבא מאחרי החסינות של חברי-כנסת (חסינות שהיא מוחלטת בשטח זה, ואינה ניתנת כלל להסרה). מאחר שתפסנו גם לאחר מכן את אולמרט בשקרים נסים, ואף פירסמו זאת בצורה שאינה מחוסנת, התחוקה דעתנו זו. גם השופטת לא התרשמה, כנראה, לחיוב, ממעשי הח"כ רודי-הפירסום, והיא כללה בי פסקהדינה רמו עבה שזי לזול: "לא אביע את דעתי עך הדרכים שנקט ח"כ אולמרט כי פירסומים שהוא מפרסם..."

שונה לגמרי פעולת הארץ. העיתון נהג בצורה אמיצה ומכובדת: הוא פירסם את הדברים שהאמין בהם, תוך קבלתו על עצמו את מלוא הסיכון, בכך איפשר את חשיפת כל הדברים בבית-המישפט וקביעת העובדות לאמת על פי השיטות המקובלות במדינת-יחוק.

כאשר אך פורסמה הסידרה של הארץ, באוגוסט 1977, כתבתי בשבועון זה (העולם הזה 2084) מאמר תחת הכותרת, "הכרעה מישפטית!" ותבעתי מן האדונים בצלאל מירזחי ומרדכי ("מנטש") צרפתי להגיש מישפט, כדי שהדברים יבוררו סוף-סוף עד תוים.

כתבתי אז: "מצב מעורפל זה הוא בלתי-נסבל. הוא בלתי-נסבל לציבור, והוא צריך להיות בלתי-נסבל לאני שים ששמותיהם הוזכרו בהקשר זה. על כן: תהא-נא הכרעה!"

במקביל לכך תבעתי באותו מאמר את הקמתה של ועדת-חקירה ממלכתית, לבירור האמת לגבי קיומו ופעולתו של אירגון-הפשע בארץ.

שתי הדרישות נתמלאו, ואיני יודע אם תרומתי הצנועה השפיעה עך כך. הממשלה מינתה את ועדת-שימרון, ובצלאל מירזחי הגיש תביעת-דיבה.

במישפט הועלה כל החומר שהיה בידי מישוה נגד בצלאל מירזחי. הועלו כל הפרשות הידועות. הארץ נעזר במידה מרעת בחומר מישטרתי שהודלף לו, וגם בחומר של מטיה-הכנסה. יתכן, כמובן, כי רק חלק קטן מן העובדות דות הנוגעות לבצלאל מירזחי הגיע לידעת הארץ השופטת. אך כל הידוע הובא לבירור, נותח בהרחבה